

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Eruditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

Sponsus dat & petit totum cor sponsæ, & qualis esse debet anima, vt
dicatur meritò Dei sponsa. Cap. XCVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

per opprobrium, quo nullum vilius; per pretium, quo nullum pretiosius; per mysterium, quo nullum profundius; & per exemplum, quo nullum perfectius.

Sponsus dat & petit totum cor sponsae, & qualis esse debet anima, ut dicatur merito Dei sponsa. Cap. XCVIII.

- D**ilectus meus mihi, & ego illi. Dilectus meus mihi spiritualis desponsationis fidem indulget, dicens per Osee: *Sponsabo te mihi in fide, sponsabo te mihi in iustitia & iudicio, in misericordia & miserationibus sponsabo te mihi in eternum, & ego illi grater consentio.* Pro quo notandum, quod haec nomina sponsus & sponsa, dicuntur a spondere, quia mittebant olim sibi mutuo cautiones, quibus spondebant in iura matrimonij se consentire, & fideiussores dabant, quibus id se servaturos obligabāt, ut patet ff. de sponsa. l. 2. Et quaedam sunt sponsalia de futuro, quaedam de presenti: & in utrisq; sponsalibus requiritur consensus voluntatis, & animorum. Unde dicitur 27. quaest. 2. cap. Sufficiat solus secundum leges consensus eorum, de quorum quarumq; coniunctionibus agitur: qui solus si defuerit, caetera etiam cum ipso coitum rite celebrata frustrantur. Matrimonium enim non facit coitus, sed voluntas. Hinc ibi. Hinc sponsus Christus cor sponsae suae petit in matrimonio spirituali, dicens: *Fili, praebe cor tuum mihi.* Nullique fructuosus, iucundius, & honorabilius sponsa cor suum praebere potest. Tali namq; sponso cor dare convenit, qui solus cordi sufficere potest, ut sponsa cum Psalmista dicat: *Deus cordis mei, & pars mea Deus in eternum.* In solo namque Deo cordis est sufficientia. In omnibus alijs cordis egestas. Cum igitur, o anima, sponsus tuus de te totum suum fecit, dices: *Cum exaltatus fuero a terra, omnia, id est, totum cor humanum, traham ad me ipsum,* scilicet per dilectionem, in quo totum suum habere testatur, ut versa vice de ipso totum tuum facias, ipsum laboris tui finem constituendo, pro eius amore cuncta bona perficiendo, & mala patienter perferendo: alioqui qua fronte de ipso totum suum facere denegabis, qui de te totum suum tam dignanter effecit? Et hoc fit per verum amorem, per quem cordis dominium transfertur in amatum. Amor enim non finit suos esse amantes, sed amatorum. Hinc illi, quem diligimus, vulgariter cor nostrum dedisse dicimur. Et solus amor Dei, qui est coniunctio convenientis cum convenienti, facit matrimonium spirituale. Charitas enim, quae secundum Apostolum, *perfectio est vinculum,* in Deum perfe-

Osee 2.

Sponsus
vnde.

Sponsalia.

Cor Deo
offerendū.
Prover. 23.

Psal. 72.

Ioan. 12.

Matrimo-
niū anima
cum Deo
Coloss. 3.

perfectè facit consentire: & ideo perfectum facit matrimonium inter Deum, & animam, iure quodam matrimonij Deum cordi, & cor Deo ligans, ac in tantum Deo constringens, vt qui sic adheret Deo, spiritus unus efficitur cum eo. Vide nunc o anima, si tuus amor est ad donandū, vbi melius illum collocare poteris, quàm in eo, qui est speciosus forma præ filiis hominum, in quo sunt omnes thesauri sapientie, & scientia absconditi? Si verò ad vendendum, nonne & ipse emit pretio magno sui sanguinis, dulciter amore te praueniens, & fideliter redimens? Est enim pro amore tuo pretium sui sanguinis iam persolutum, & tibi venale liberaliter expositum, cui nulla merces æquiparari potest. Imò Deus trinus & vnus in amoris tui se pretium exposuit, vt vel sic cordis tui, bonæq; voluntatis tuæ dominiū plenius consequatur. Si deniq; tuus amor est ad auferendum, quæ violentia maior ad amorem tuum obtinendum inferri potest, quàm mori taliter pro amore? In hoc enim Christus commendat charitatem suam, quòd ex amore pro nobis mortuus est, cum adhuc inimici essemus. Vnde dicit Bernard. Nulla est maior dilectio, nullus amor sincerior, nullus affectus ardentior, nulla charitas sanctior, quàm quòd mortuus est pro nobis innocēs, nihil quod in nobis amaret, inueniens. Hoc autem totum fecit, vt dura corda nostra emolliret, ac insensibiles, ac mortuos affectus nostros quasi excitado suscitarer. Veruntamen iste sponsus est virgo, virginisq; filius, qui sponsam virginem habere desiderat. Et secundum legem, summus sacerdos virginem ducit uxorem. Hinc ait Apost. Respondi vobis vni viro, virginem castam exhibere Christo. Quòd dicit ad animam, quam Christo vult exhibere, & virginem, & castam virginem. Sed ne paueas anima, quia quoties per gratiam mundata fueris, virgo reputaris. Anima namq; virgo censetur, quæ redditur à peccati corruptione libera, & per dilectione integra, vnum petens, quærens, & diligens, & illud vnum, quod est necessarium, quòd facit charitas, cuius officium est vnire. Hoc enim inter matrimonium carnale & spirituale, quod in carnali virgo corrumpitur, sed in spiritali anima corrupta virgo efficitur. Vnde dicit beata Agnes: Quem cum amauiero, casta sum; cum tetigero, munda sum; cum accepero, virgo sum. Porro, secundum Bernardum, audi qualem te esse oportet, si vis esse sponsa Dei: Da mihi, inquit, animā nihil præter Deum amantem, & quod propter Deum est amandum: cui viuere Christus non tantum sit, sed & diu fuerit: cui studij, & otij sit prouidere Dominum in conspectu suo semper, cui sollicitè ambulare cum

1. Cor. 6.

Psal. 44.
Coloss. 1.

Rom. 5.

Leuit. 21.

2. Cor. 11.

Anima vir-

go.

Lucæ 10.

Agnos.

Anima spō-

sa Dei.

Psal 15.

Mich 6.

H h h

Deo

Deo suo, nō dico magna, sed vna sit volūtas, & non desit facultas. Nam quia multi sunt cognati, quamuis non similes, & ex cognatione se diligunt: sunt etiam multi similes, quamuis non cognati, & ex hac similitudine se diligunt. Vbi verò simul hæc duo concurrunt, necessarium est vt vehementior sit vis amoris. Nunc verò, & identitate naturæ vestitus ipse Deus, maiora signa dilectionis ostēdit, & maxima suis operibus exhibuit. Quid igitur, non plurimum sponsus redamabit sponsam, id est, fidelem animam, qui eam intentissimum, & fidelissimum amorem spirantem iam agnouit? Deus enim, cum sit summus, deceet eum habere summū amorē ad suum diligibile, qui vigere debet inter sponsum, & sponsam. Licet igitur sponsa suo sponso est multum inferior, tam genere, quàm specie, & dignitate; tamē eo affectu se diligere nō dubitet, quo sponsa diligitur à sponso: cum ex longinquo Filius Patris cælestis aduenit, vt hæc sibi sponsam assumeret, & quā tantū adamauit adhuc scēdā, necdūm redamantē, vt pro illa carne indui, & taliter mori non dubitaret, vt vel sic sua morte, suoq; sanguine redderet eam pulchram, & gloriosam non habentem maculā neq; rugam, putas ne dealbatā, & exornatā, ac plurimum redamantem non diliget, tāquam sponsam dignissimā? Vnde ergo tibi, o anima, gratia tam inestimabilis, vt eius sponsa dici merearis, & esse, cuius pulchritudinē Sol, & Luna mirantur? Ad cuius nutum vniuersa mutantur, in quem desiderant, & Angeli prospicere? O quid retribuēs Deo tuo pro omnibus quæ retribuit tibi, vt sis sociā mensæ, sociā regni, sociā thalami, vt introducat te rex in cubiculum suum? Vide nunc quid de Deo tuo sentias, vide quantū de eo præsumas, vide quibus brachijs vicariæ dilectionis redamāndus, & amplectendus sit, qui tanti te aestimauit, imò qui tanti te fecit. De latere suo te formauit, cum in cruce pro te obdormiuit. Propter te à Deo Patre exiuit, & eadē natura se induit, vt adharēs ei spiritus vnus efficiaris cum eo. *Audi ergo filia, & vide, & considera quāta sit dignatio Dei tui erga te, & obliuiscere populū tuum, & domum patris tui, desere carnales affectus, dodesce mores seculares, obliuiscere cōsuetudines noxias: sciens quia ista sunt nuptiæ desponsationis, non copulationis; præparationis, non consummationis. Deniq; cur anima Deum amās censetur Dei sponsa triplex subest ratio: Prima, quia talis anima Deo sociatur amore casto. Nam amor ipsius animæ nunquam quiescit, nisi in illo solo. Quantumcunque ipsa cum creaturis adulterat, nūquam quietari potest, donec in illo solo casto amore cōquiescat, qui secundū*

Augu-

Ephes. 5.

1. Pet. 1.
Psal. 115.

Mal. 44.

Conubij
mystici ra-
tio.

Augustinū, intrat in animam omni voluptate dulcior, omni luce clarior, omni honore sublimior, omni amore secreto interior. Et iterum: Quis mihi det, vt venias in cor meum o Deus meus, & inebries illud, & obliuiscar omnia mala mea, vt amplectar te solum vnum bonum Deus meus? Secunda ratio est, quia fidelis anima non potest ab aliquo fecundari fructu boni operis, nisi à solo Deo. Solus enim vehemens amor Dei complectitur omnia grata in Deum, & omnia ingrata propter Deum: per charitatem complectens inimicum, vt amicum; confusionem, vt honorem; poenam, vt oblectationem; mortem, vt vitam; & sic de alijs, vt sic in nullis prosperis insolescat, in nullis aduersis charitas tepescat, sed semper respondeat dilecto: *Paratum cor meum Deus,* *psal. 56. 107.* *paratum cor meum* scilicet tam in aduersis, q̄ in prosperis. Tertia ratio est, quia ab eo solo donis virtutum subarrhatur, quæ nullus dare potest, nisi solus Deus. Anselmus autem in Profologio addit quartam rationem, dicens: Quatuor sunt, propter quæ fidelis anima sponsa Christi dicitur: Dona gratiarum, quibus subarrhata est in baptisate: castus amor, quo illi sociata est in vnctionis chrismate: proles virtutum, quibus fecundata est diuini verbi dogmate: thorus immaculatus, quo illi in æternum socianda est, omni semoto procul anigmate.

Matrimonium spirituale inter Christum, & animam, quomodo initiatur, confirmatur, & consummatur, ex recordatione beneficiorum Dei. Cap. XCIX.

Dilectus meus mihi, & ego illi. Sicut matrimoniū carnale inter virum, & mulierem initiatur per verba de futuro, & confirmatur per verba de præsentī, perficiturq; per copulam mutuam subsequentem: sic etiam spirituale matrimonium inter Christum, & animam, initiatur per fidem in baptisate, cōfirmatur in profectu virtutum, & perficitur in gloria, quando inseparabiliter coniungitur anima Christo. Initiato verò matrimonio, iam dicuntur sponsus & sponsa, quia se sibi alterutrum spondet, vt nec ille, nec illa alteri nubat. Inter diem verò desponsationis, & nuptiarum spatium interponitur, quo cōuenire debeant. Quod quidem sapiēter, & vtiliter statutum est, vt interim visitatio mutua frequentetur, & amor mutuus crescat, & augeatur, ac impatiens desiderium cupitæ copulæ, quò magis differtur, amplius ignescat. Et quia, secundum Sallustium: Animæ cupienti nihil satis festinatur: diem nuptiarum indictam properantius adesse desiderant.

H h 2

Sic &